

Թիւններն մեծ յարգ ունին թէ այս կամ այն ընտանեաց նախնի ցեղաբանութիւնները գտնելու համար, եւ թէ զիստարարար աղայիկներէն կենաց եւ անուանց հնախօսութեան համար: Այս պատճառաւ շատ ցանկալի էր, որ յիշատակարաններն առանց կրճատելու ամբողջ յառաջ բերուէին: Աւետարանաց շարքին մէջ հրատարակչին իբր առաջին անգամ հրատարակած թուղթն «Եւս. կարպիս-նոսի» գիտեմք հրատարակելու 1885 թին է Վենետ. Աւետարանի մը սկիզբն, ինքեւս նոսեալ այլուր:

Միով բանիւ՝ այլ չէ թողոր հրատարակչին ցանկալի գիտելքը մը ձեռագործի վրայ: Ի վերջոյ կայ դրուած հինգ շատ պատկերի լուսատիպ տախտակներ, որ նշխարաբան կը ներկայացընեն երկաթագրի այլեւայլ տեսակները, թուրգիրն, շղագիրը, զարդագիրն ու մանրանկարներն, եւ պատկերները: Գրուած երկու պատկերներու համար, մանաւանդ Բրիտանի Գարութեան պատկերին, կարելի է բռնել թէ Պերլին մատնագարանն այնչափ աղքատ է այս կողմանէ, որ հրատարակչին չէ կրցած ընտրել այնպիսի գեղանկար պատկեր մը, որ աւելի պատիւ բերեր ազգային նկարչութեան:

Գործոյն ետեւը դրուած այլեւայլ տեսակ Յուլյակց ձեռագիր մարդ կրնայ շատ զիւրութեամբ ամէն փնտռածը գտնել: Միայն կը պակսի 39 ձեռագրաց անուանց եւ բովանդակած մատենից համառօտ ցուցակ մը, որ մարգարէ մէջ հայեցուածով ներկայացընէր ամբողջ մատենագարանը:

Ի վերջոյ՝ այս գործն, որ շատ գիտնական յօրինուածութեամբ է շինուած, կը պատառնէր զմեզ հրատարակչին առանձին կերպով շնորհակալ ըլլալ զբանաստեղծեան մատուցած այս օգտակար ծառայութեան համար, եւ բաւժալ կու տայ մեզ տեսնել բազմաթիւ հետեւողներ:

Հ. Գ. Գ.

ՍՅՈՒՐԻՍ

ՆՈՐԱՆՈՒՐԵ

Ելնկտրակման/ծիւն ձոր աղոյիսը մը:

Ղաղղեացի ծարտարապետ տ'իւմի, որ այժմ կը բնակի Ի Նոստին, ելնկտրական մարտկոց (batterie) մը գտած է, որ օդոյ ազդեցութեամբ կը դարձնէ: Ասով կարելի է այժմ շատ զիւրութեամբ եւ քիչ ծախիւք տներն ելնկտրական լուսով լուսաւորել: Գտնիչն ամիս մը յառաջ բազմաթիւ մասնագետներ հրաւիրեց իւր տունն եւ իւր կազման ժողովոց անոնց առջեւ: Այս կազմանին բարձրութիւնն է մէկ մետր, անոնց կը դարձնէ, կրնայ ինչքան իրեն 8000 օտմ՝ ան ընդհանուր յիսուն կանիտեղի լոյս հասցընել: Կազմանը սենեկին մէջ ուղղւած տեղը կրնայ դուրսի, ուր անոնց կը դարձնէ: Այս ելնկտրականութիւնը կրնայ նոսեալ հետեւեալ ձայնի գործածուիլ: Գտնիչն՝ որ արդէն իւր գիտն արածնաբար է տուած է, առաջնկայ տարի փարիքը Արուստահայդիսին մէջ ի տես պիտի գնէ իւր կազման:

Ելնկտրակման երկաթաղին կերպերը տեսնել:

Մենէ՛ շողորագի դործատէրն որպէս զի իւր բազմաթիւ հիւրերուն ծառայող սպասաւորներու բազմութենէն ապառի՛ հետեւեալ ծարտար հնարք մտածեց: Այսինքն՝ երկարաթիւ երկաթուղի մը շինելու առաւ որ խոհանոցին կու գայ հիւրանոցն: Երբ նոր հիւր մը կու գայ, հիւրընկալն անկիւնացէս ապաւորուած ուտելիքն հետագորաւ կ'իմացընէ վար, եւ ահա պատի մէջէն փոքրիկ կաթը մը դուրս կ'ելլէ՝ կը բերէ ինչքուածներն: Հիւրընկալն կուսկի մը ծոյմամբ կրնայ կաթն ուղած հիւրին առջեւ կեցընել, որ եւ իւր ուտելիքն կ'առնու, եւ կաթը ետ դառնայ ժամանակ միւս հիւրերու առջեւ կը կենայ եւ գործածուած անօթներն կ'առնու կը տանի:

ՏՆՏԵՍԳՈՒՆ

Ղիւն սննդարարութիւնը:

Ղիւնց մին սննդարարութիւնն կաթնատու կենդանեաց եւ թռչնոց մին սննդարարութեան աստիճան մը նուազ է, եւ զգալի օրինակաւ մը ցուցնելու համար՝ երեք քիչ մկան միւսն այնչափ սննդարար է՝ որչափ երկու քիչ կաթնատու կենդանոյ միւսն: Ասոր պատճառն է՝ որ ձկնն մին կազմի մասանց մեծազդին՝ շուրսն է, թէեւ այս ալ ամէն ձկն վրայ հաւատար աստիճանաւ չէ: Ղիւն միւս շատ ուտելի առողջութեան շատ օգտակար է: Ծովագիւղեաց երկիրներու բնակչաց մէջ, որոնց զիստար ուտելիքն է ձուկը, խոյ, եւ թռչուն շատ աւելի ցանդաւ. է, քան թէ միջերկրաց բնակչաց մէջ: Թէեւ այս երկուութիւն պատճառ կրնան ըլլալ ուրիշ պարագաներ ալ, սակայն շատ հաւանական է՝ որ այս պատճառներու զիստարն ըլլայ ծովու ձկնն միւսն: Ղիւն զի երգն՝ (Jod) որ աշխարհածառնօթ է իրրեւ զօրացուցիչ դարձան եւ անոյշը Ղիւն կանց մէջ բնաւ չի գտնուիր, ծովու ձկնոց մին հետ շարունակ եւ առատ կ'ուտան. եւ եղն այն նիւթն է որ ձկնն իւղին (սո՛. Գուլէ Խուլ) յառկութիւն կու տայ վերոյիշեալ հիւանդութեանց դէմ՝ իրրեւ զօրաւոր դարձան բլաւալ: Այս պատճառաւ պարանոցի ելունցն (goutte) ծովափարանա կաց վրայ շատ ցանդաւ կ'երեւայ:

ՄԱՆՐԱՆՈՒՐԵ

Պաղտին քաղաքակրթութեան/ծիւնը:

Ղաղղեացի քաղաքակրթութեան յառաջագիտութեան նշան է տպարանն եւ լրագրաց աճումն: Այս կայարանութիւնն՝ որ 36 միլիոն բնակիչ ունի, 1885 ին արդէն ունէր 600 տպարան, եւ 3500 զրաւաճաւ: Լրագրաց թիւն ալ նոյնպէս մեծ է. միայն թղթերի մարդաբազարը 24 քաղաքական լրագիր կ'ելլէ՝ ամէն ի միասին 2 1/2 միլիոն օրինակ, իւրաքանչիւրն իւր 6—10,000 օրինակ: